

In Memoriam Roska Tamás

Roska Tamás, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információs Technológiai és Bionikai Karának alapító dékánja, a celluláris hullámszámítógép architektúrájának megalkotója, a hazai bionikai képzés megteremtője fiatalok generációit indította el a világszínvonalú kutatómunka felé. Tudományos tevékenységét számos hazai és nemzetközi díjjal ismerték el.

„Csodálatos világ a kutatás világa. Az absztrakció magasabb szintjein megértjük a természet egyre mélyebb titkait, ennek alapján új elveket és konstrukciókat állítunk életünk szolgálatába, a betegségek gyógyítására, minél több ember életkörülményeinek javítására. Csak el ne felejtsük arról, amiért ezt csináljuk, az emberről.

Ma is újra hangzik a kérdés, ki az ember, ki az az Ember? Nem mondhatjuk Pilátus-sal, hogy mosom kezeimet.

Valahol otthon kell lennünk a világban, földrajzi és lelki világunkban. Akinek szerencsésebben alakul a sorsa, fokozott a felelőssége. Nem mondhatjuk, hogy miért: „talán őrzője vagyok testvéremnek?” Igen, őrzői vagyunk egymásnak, akivel találkozunk, és akit a Gondviselés ránk bízott.” Roska Tamás

1940-ben született Budapesten. 1964-ben a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Karán szerzett kitüntetéses diplomát, 1973-ban a műszaki tudomány kandidátusa, majd 1982-ben a műszaki tudomány doktora fokozatot szerzett.

1964-től 1970-ig a Műszeripari Kutató Intézetben, 1970-től 1982 elejéig a Távközlési Kutató Intézetben, 1982 óta az MTA SZTAKI-ban dolgozott, ahol 1985 és 2011 között az Analogikai és Neurális Számítógépek Kutatólaboratórium vezetője és a Tudományos Tanács elnöke volt. A nemlineáris dinamika, a mesterséges neurális áramkörök és az analogikai celluláris hullámszámítógépek, újabban pedig a sok ezer processzoros celluláris hullámszámítógépek problémáival foglalkozott.

1989 óta évente több hónapot töltött a kaliforniai Berkeley Egyetemen meghívott vendégkutatóként. Roska Tamás társfeltalálója az első programozható analogikai celluláris szuperszámítógépnek, valamint az ezen alapuló kamera-számítógépnek. Az ezekhez szükséges infrastruktúra teljesen új rendszerét munkatársaival az MTA SZTAKI-ban dolgozta ki.

1993 elején Hámori Józseffel létrehozta a Neuromorf Információs Technológia interdiszciplináris doktori programot, amely később a Csurgay Árpád vezette nanotechnológiai, majd a Prószéky Gábor vezette nyelvtechnológiai alprogrammal és több más területtel kiegészülve a Pázmány Egyetem Információs Technológiai és Bionikai Karának önálló doktori iskolájává, a Multidiszciplináris Műszaki és Természettudományi Doktori Iskolává vált.

Szakterületének vezető folyóiratában az elmúlt 15 év egyik legtöbbet idézett kutatója. Több mint száz nemzetközi tudományos közleményére közel háromezer hivatkozás történt, a legtöbbet idézett négy dolgozatára több mint kétezer.

1989-90-ben a Veszprémi Egyetemen megszervezte a Műszaki Informatika szakot, majd 1998-ban a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen az Információs Technológiai Kart. 2006-ig a kar dékánja és doktori iskolájának vezetője volt. 2006-ban a Semmelweis Egyetem és a Pázmány Egyetem közös szervezésében – Európában elsőként – Molekuláris bionika néven új, multidiszciplináris alapszakot alapított, melynek indulásától szakfelelőse is volt.

Számos kitüntetést kapott munkásságáért: 1992-ben az IEEE Fellow-vá (Institute of Electrical and Electronic Engineers) választották, majd 1993-ban megkapta a Gábor Dénes-díjat és a Kalmár László-díjat. Még ugyanebben az évben az Academia Europaea (London) tagjává és a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává (majd 1998-ban rendes tagjává), majd 1994-ben az Európai Tudományos és Művészeti Akadémia (Salzburg) tagjává választották. 1994-ben megkapta a Szent-Györgyi Albert-díjat és a Széchenyi-díjat, 1999-ben a Pro Renovanda Cultura Hungariae Nagydíját, 2000-ben az Institute of Electrical and Electronic Engineers (IEEE) Third Millenium Medal és az IEEE Circuits and Systems Society Golden Jubilee Medal kitüntetéseket.

2001-ben a Veszprémi Egyetem honoris causa doktora, 2002-ben pedig neki ítelték a Bolyai-díjat. Ugyanez évben Ózd város díszpolgára, majd 2008-ban a Budapesti Műszaki Főiskola díszpolgára lett. 2010-ben „a neurális hálózatok, a nemlineáris rendszerek és hálózatok, a vizuális információfeldolgozás, valamint a celluláris szuperszámítógépek terén végzett nemzetközileg is elismert tudományos, kutatói munkássága, oktatói tevékenysége elismeréseként” a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje A Csillaggal kitüntetést vehette át. Ugyanebben az évben megkapta Nagy Szent Gergely-rendet – a Szentszék civileknek adható legnagyobb elismerését. 2013-ban a Leuven-i Egyetem díszdoktorává fogadta, a Circuits and Systems Society of the IEEE (a villamosmérnökök világszervezetének taggyejesülete) éves konferenciáján Pekingben megkapta Mac Van Valkenburg-díjat, az egyesület műszaki tudományos díját, melyet évente egy vagy két kutatónak ítélnek oda az egész világról.

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem és a Semmelweis Egyetem együttműködésével létrejövő Bionikai Innovációs Központ (BIK) megálmodója és kezdeményezője Roska Tamás volt, melynek létrehozásáról 2012-ben döntött a magyar kormány. Ennek a központnak a Roska Tamás által egyértelműen kijelölt célja, hogy megteremtse, vezérelje és katalizálja az informatika és a biológia határán most alakuló tudományág, a bionika hazai innovációs hálózatának kialakulását és sikeres működését.

Roska Tamás példamutató nagylelkűségét, szerénységét, a jó ügyért való lelkesedését és a diákokért való fáradhatatlan törődést hagyta ránk örökül.”

„Családtagjai, pályatársai, barátai szombaton vettek végső búcsút Roska Tamás akadémikustól Budapesten, a Fiumei úti sírkertben.

“Akik fél évszázados kutatói pályafutása során találkoztak vele, kiváló kutatóként, kitűnő intelligenciával megáldott tudósként tartják számon, de legmaradandóbb emlékként azt a kedvességet és örömet őrzik, amelyet találkozáskor éreztetni tudott a hozzá közel állókkal. Bárhová ment, reményt és optimizmust sugárzott” – mondta a ravatalnál Csurgay Árpád akadémikus, egyetemi tanár, aki a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) nevében búcsúzott a tudóstól.

Csurgay Árpád felidézte: gyakran felvetődött, hogy Roska Tamás tartós állást vállaljon külföldön. Amikor megkeresték egy ajánlattal, szerény válasza így hangzott: “tudom, hogy a tudománynak nincs hazája, de a kutatónak kell, hogy legyen”. Mindvégig itthon maradt – mondta pályatársa, aki búcsúbeszédében kiemelte a tudós “háromdimenziós

igazságfogalmát”, amely szerint “a természettudomány, a művészetek és a hit igazságai együtt visznek közelebb ahhoz, hogy az ember világát megértsük”.

A tanítványok nevében Horváth András búcsúzott Roska Tamástól. Tanítója művészi érzékenységét kiemelve azt mondta: “megtanulhattuk tőle, hogy Mozart d-moll zongoraversenyének hallgatása hasonló élményeket kelt, mint egy szép matematikai tétel megismerése. Fontosnak tartotta azt is, hogy legalább száz verset ismerjünk kívülről, s azokat a művészi élmény embert javító katarziséval érintsük meg”.

Felidézte azt is, hogy Roska Tamás mindenkire szakított időt tengernyi teendője mellett. “Minden beszélgetés után úgy tudunk kijönni a szobájából, hogy a marsallbot a zsebünkben van” – mondta.

“Többször hallottam tőle a neveléssel kapcsolatban: én két dologra esküszöm, az egyik a család, a másik az iskola. Hálás vagyok, hogy mindkettőt megkaphattuk, hiszen nemcsak egy iskolát alapított számunkra, hanem családuknak része is volt, kicsit mindannyian édesapánknak tekintettük. Apai odafigyeléssel adta át értékrendjét, melyet áthatott a család, a tudás, az igazi művészet és a nemes erkölcsi értékek megbecsülése, melyet boldogulásunk és az ország felemelkedése sarokkövének tartott” – fogalmazott Horváth András megrendülten a ravatalnál.

Roska Tamás villamosmérnök, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bolyai- és Széchenyi-díjas egyetemi tanára, az egyetem Információs Technológiai és Bionikai Karának alapító dékánja, a hazai bionikai képzés megeremtője, az MTA rendes tagja, a Nagy Szent Gergely-rend birtokosa, a Leuveni és a Pannon Egyetem díszdoktora, az Academia Europaea tagja életének 74. évében, súlyos betegség után június 17-én hunyt el.

forrás:<http://hirlevel.egov.hu/2014/07/13/in-memoriam-roska-tamas/>